

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎีและหลักทั่วไปเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop) พบว่าแสงอาทิตย์เป็นพลังงานจากธรรมชาติ ที่สะอาด บริสุทธิ์ ไม่ก่อปฏิกิริยาที่จะทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ และไม่มีวันหมดไปจากโลกนี้ และสามารถนำไปใช้ผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ทุกพื้นที่บนโลก และได้พลังงานไฟฟ้ามาใช้โดยตรง ไม่เกิดของเสียขณะใช้งาน จึงไม่มีการปล่อยมลพิษทำลายสิ่งแวดล้อม ระบบการทำงานของ Solar Rooftop สำหรับการติดตั้งแผง Solar ตามครัวเรือน จะมีกระบวนการทำงานที่ไม่ซับซ้อน โดยเริ่มต้นจากการที่แสงอาทิตย์ตกลงมากระทบแผงโซลาร์แล้วก็จะผ่านอินเวอร์เตอร์ มาเป็นไฟฟ้ากระแสตรง (DC) และเปลี่ยนเป็นกระแสสลับ (AC) ซึ่งก็จะเป็นไฟฟ้าที่ใช้ตามบ้านปกติ พร้อมกันนี้กระแสไฟฟ้าทั้งหมดที่ผลิตได้จะมีระบบบริหารจัดการไฟฟ้าคอยควบคุมซึ่งเป็นแอปพลิเคชัน โดยใช้ระบบ AI ในการเก็บข้อมูลการใช้ไฟฟ้าของเจ้าของบ้าน ซึ่งใช้เงินลงทุนในการติดตั้งประมาณ 100,000 ถึง 400,000 บาท รัฐจึงมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนเป็นผู้ผลิตพลังงานประเภทนี้เพื่อใช้เองและจำหน่ายส่วนที่เหลือให้รัฐเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกิจการเกี่ยวกับไฟฟ้าถือว่าการจัดทำสาธารณูปโภคซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐ ในการทำสัญญาระหว่างรัฐกับประชาชนผู้ผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์นั้นจึงอยู่บนพื้นฐานที่แตกต่างไปจากหลักกฎหมายแพ่งทั่วไปที่สัญญาเกิดจากการมีเสรีภาพทั้งในการแสดงเจตนา และด้านการยินยอม ตกลงเข้าทำสัญญาของกลุ่มสัญญา โดยมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน แต่ก็มีสัญญาทางปกครองอาจมีความเหลื่อมล้ำในข้อตกลงของข้อสัญญา ทำให้คู่สัญญาในสัญญาอาจจะได้เปรียบกว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคในการทำสัญญาระหว่างคู่สัญญาขึ้นเนื่องจากรัฐต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะด้วย

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop) ของประเทศไทยและต่างประเทศพบว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับควบคุมดูแลการประกอบกิจการพลังงานของประเทศไทยได้แก่ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบาย

พลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน พ.ศ. 2535 กำหนดให้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต เป็นผู้ผลิตไฟฟ้าหลัก และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การไฟฟ้านครหลวงเป็นผู้จัดจำหน่ายเท่านั้น ซึ่งผู้ประกอบการพลังงานจะต้องขออนุญาตจากรัฐไม่ว่าจะเป็นการผลิต ระบบส่งไฟฟ้า ระบบจำหน่ายไฟฟ้าโดยมีการตั้งคณะกรรมการเพื่อกำกับดูแลในด้านต่าง ๆ ซึ่ง คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ได้ออกระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยการจัดหาไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาสำหรับภาคประชาชน พ.ศ. 2562 และระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยการจัดหาไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาสำหรับภาคประชาชน พ.ศ. 2564

ระเบียบฉบับนี้กำหนดให้ประชาชนซึ่งมีบ้านอยู่อาศัยและเป็นเจ้าของมิเตอร์ไฟฟ้า โดยมีขนาดกำลังการผลิตติดตั้งไม่เกิน 10 กิโลวัตต์สูงสุด (kWp) ต่อเครื่องวัดหน่วยไฟฟ้า สามารถที่จะขออนุญาตติดตั้งแผงพลังงานแสงอาทิตย์บนหลังคาบ้านเพื่อนำไฟฟ้าที่ผลิตได้มาใช้ในครัวเรือน และจำหน่ายส่วนที่เหลือให้กับรัฐจะรัฐซื้อในจำนวน 50 เมกะวัตต์สูงสุด (MWp) โดยแบ่งเป็นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) 15 เมกะวัตต์สูงสุด (MWp) และ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (PEA) 35 เมกะวัตต์สูงสุด (MWp) รัฐจะรับซื้อในราคา 2.20 บาทต่อหน่วย เป็นระยะเวลา 10 ปี โดยประชาชนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการติดตั้งแผงพลังงานแสงอาทิตย์ ค่าใช้จ่ายในการเชื่อมระบบ ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา และค่าใช้จ่ายในการติดตั้งแก้ไขเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ตามมาตรฐานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและการไฟฟ้านครหลวงในฐานะผู้รับซื้อ ตลอดสัญญาและจะต้องจำหน่ายตามลำดับและตามจำนวนที่จำกัดการรับซื้อไว้เท่านั้น หน่วยงานของรัฐจึงอยู่ในฐานะผู้มีอำนาจเหนือตลาดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 และการกำหนดแบบสัญญาซื้อขายไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาสำหรับภาคประชาชนประเภทบ้านอยู่อาศัย พ.ศ. 2564 ก็มีลักษณะเป็นสัญญาสำเร็จรูปที่กำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ โดยฝ่ายรัฐซึ่งมีความได้เปรียบมากกว่าและมีการจำกัดสิทธิคู่สัญญาให้ต้องรับภาระหนักกว่าที่ควรจะเป็น

จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา และกฎหมายของสหพันธ์เยอรมนี พบว่า รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมเงินทุนการติดตั้งแผงพลังงานแสงอาทิตย์ โดยสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีการสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ส่วนมลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกามีนโยบายให้เครดิตภาษีเงินได้ นอกจากนี้ในเรื่องของการรับซื้อไฟฟ้านั้น ทั้งสองประเทศมีการประกันกำไรขั้นต่ำและรับซื้อแบบไม่จำกัดจำนวน และกำหนดให้สามารถขายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สามได้ทำให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรี สหรัฐอเมริกายังมีการนำระบบประมูลซื้อมาใช้ด้วย

ส่วนการกำจัดและการซ่อมแซมแผงพลังงานแสงอาทิตย์นั้น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี กำหนดให้ภาครัฐจัดตั้งสำนักทะเบียนการขึ้นทะเบียนผู้ก่อเกิดขยะ ได้แก่ ผู้ผลิต ผู้จำหน่ายทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการเรียกคืนหรือรวบรวมและการนำอุปกรณ์ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ที่หมดอายุจากครัวเรือนไปดำเนินการถอดแยก รีไซเคิล หรือส่งต่อไปยัง โรงงานที่สามารถทำหน้าที่ดังกล่าวเพื่อใช้กระบวนการที่ถูกต้อง ส่วนประเทศอเมริกานำระบบการมัดจำและการคืนเงินมาใช้สร้างแรงจูงใจให้นำของเหลือหรือวัสดุบรรจุภัณฑ์มาคืนเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่

จากการวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน(Solar Rooftop)สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) ปัญหาเกี่ยวกับการผูกขาดซื้อไฟฟ้าจากผู้ประกอบการรายเดียว

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน พ.ศ. 2535 กำหนดให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและการไฟฟ้านครหลวงเป็นผู้รับซื้อไฟฟ้าในลักษณะผูกขาดไม่สามารถขายให้แก่เอกชนรายอื่นได้ จึงมีลักษณะเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 แต่เนื่องจากการไฟฟ้าแห่งประเทศไทยมีอำนาจตามกฎหมายในการผูกขาดรับซื้อไฟฟ้าอยู่แล้วจะมีอำนาจรับซื้อได้เพียงรายเดียว ซึ่งแม้ว่าการซื้อขายไฟฟ้าจะเกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางพลังงานของประเทศก็ตาม แต่เนื่องจากเป็นการประกอบกิจการไปเพื่อจัดทำบริการสาธารณะไม่ได้มุ่งแสวงหากำไรจึงไม่ควรผูกขาดกิจการแต่ควรเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันเพื่อให้เกิดผลกำไรแก่ประชาชนในฐานะผู้ประกอบการ ประกอบกับสภาพความขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าในประเทศไทยจำเป็นต้องมีการนำเข้ามาจากต่างประเทศจึงควรมุ่งส่งเสริมและควรเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันการรับซื้อไฟฟ้าในประเทศไทยเพื่อให้เกิดการผลิตไฟฟ้าและการซื้อขายไฟฟ้าเป็นไปตามกลไกตลาดทำให้เกิดความมั่นคงทางพลังงานในประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีการกำหนดข้อสัญญาในลักษณะที่ให้ฝ่ายรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ตีความสัญญาซื้อขายไฟฟ้าและการระงับข้อพิพาทและให้เป็นที่สุดซึ่งขัดต่อหลักความเป็นกลางและทำให้ประชาชนต้องเสียเปรียบ

2) ปัญหาเกี่ยวกับการจำกัดปริมาณไฟฟ้าที่ประชาชนสามารถขายได้

จากการศึกษาแบบสัญญาซื้อขายไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาสำหรับภาคประชาชนประเภทบ้านอยู่อาศัย พ.ศ. 2564 มีเป้าหมายให้การไฟฟ้านครหลวง จัดหาไฟฟ้าโดยมีเป้าหมายให้การไฟฟ้านครหลวง จัดหาไฟฟ้าโดยมีกำลังการผลิต 15 เมกะวัตต์และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค 35 เมกะวัตต์ รวมเป็น 50 เมกะวัตต์ โดยจะรับซื้อในอัตรา 2.20 บาทต่อหน่วย ระยะเวลาซื้อขาย 10 ปี โดยกำหนดวันจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์เรียงตามลำดับ

ก่อนหลังตามความพร้อม โดยจะยึดถือวันและเวลาที่ได้รับแบบคำขอจากผู้ผลิตไฟฟ้าที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ของเอกสารหลักฐานที่กำหนดเป็นสำคัญ ซึ่งหากผู้ผลิตไฟฟ้าจากการติดตั้งแผงพลังงานแสงอาทิตย์ผลิตได้มากก็ไม่สามารถที่จะขายได้มากตามปริมาณการผลิต เนื่องจากประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เรื่อง แบบสัญญาซื้อขายไฟฟ้า โครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาสำหรับภาคประชาชนประเภทบ้านอยู่อาศัย พ.ศ. 2564 ข้อ 6.2 หากในเดือนใดมีการขายไฟฟ้าเกินกว่าปริมาณรับซื้อสูงสุดผู้รับซื้อไฟฟ้าจะไม่คิดค่าพลังงานส่วนเกินดังกล่าวกับผู้ผลิตไฟฟ้าซึ่งหมายความว่าหากผลิตไฟฟ้าได้มากกว่าจำนวนสูงสุดที่รับซื้อแล้วมีการส่งไฟฟ้าเข้าระบบของผู้จำหน่ายไฟฟ้าก็จะไม่ได้รับเงินค่าไฟฟ้างวดดังกล่าว เมื่อเปรียบเทียบราคาซื้อขายไฟฟ้าส่วนเกินที่ผลิตได้จากแผงพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาเพียงหลักหมื่นบาทต่อปีกับต้นทุนการติดตั้งแผงพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาหลายแสนบาทและกำหนดระยะเวลาการนับซื้อเพียง 10 ปีเท่านั้น ทั้งที่ ระยะเวลาคืนทุนเกินกว่า 10 ปี จึงเป็นไปได้ที่ประชาชนผู้ลงทุนติดตั้งแผงพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาจะมีกำไร เนื่องจากไม่สามารถขายไฟฟ้าได้มากเพื่อทำกำไรได้ เพราะรัฐจำกัดปริมาณการรับซื้อ นอกจากนี้ ยังมีเงื่อนไขการรับซื้อตามลำดับที่เข้าทำสัญญาทำให้โอกาสได้ซื้อขายน้อย และรัฐก็ผูกขาดการรับซื้อเพียงรายเดียวตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงเป็นไปได้ที่ประชาชนผู้ติดตั้งแผงพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาจะสร้างรายได้จากการขายไฟฟ้าให้รัฐ ซึ่งขัดแย้งกับหลักการประกอบธุรกิจโดยทั่วไปซึ่งมุ่งหมายผลกำไร อีกทั้งการที่รัฐกำหนดราคารับซื้อตายตัวก็ขัดแย้งกับหลักทฤษฎี ทำให้การซื้อขายไม่เป็นตามกลไกตลาดอย่างแท้จริง

3) ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการติดตั้ง ซ่อมแซมและกำจัดแผงวงจรระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop)

จากการศึกษาแบบสัญญาซื้อขายไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาสำหรับภาคประชาชนประเภทบ้านอยู่อาศัย พ.ศ. 2564 พบว่าประชาชนที่ต้องการจะติดตั้งแผงพลังงานแสงอาทิตย์จะต้องเสียค่าใช้จ่ายทั้งหมดเอง ซึ่งได้แก่ ค่าแผงพลังงานแสงอาทิตย์หรือแผง โซลาร์เซลล์ (Solar Rooftop) ซึ่งใช้จำนวนเงินลงทุนประมาณ 150,000 ถึง 200,000 บาท และยังต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเชื่อมต่อระบบไฟฟ้า การตรวจสอบอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งที่แนวนโยบายรัฐมุ่งที่จะส่งเสริมให้ประชาชนหันมาเป็นผู้ผลิตพลังงานทดแทนใช้เองและขายส่วนเกินให้รัฐ แต่กลับผลักภาระในการลงทุนให้แก่ประชาชนทั้งหมดทั้งที่ในต่างประเทศมีการส่งเสริมให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำหรือการให้เครดิตภาษีแก่ผู้ติดตั้ง เพื่อลดภาระการลงทุน ในส่วนของการซ่อมแซมและบำรุงรักษาแผงพลังงานแสงอาทิตย์ที่มีการชำรุดเสียหาย กำหนดให้เป็นหน้าที่ของประชาชนผู้ผลิตไฟฟ้าในการออกค่าใช้จ่ายโดยรัฐต้องเป็นผู้ควบคุมการ

ซ่อมแซม และรัฐยังสงวนสิทธิในการเพิ่มเติมอุปกรณ์ ทั้งในระบบจำหน่ายของผู้รับซื้อไฟฟ้าและในระบบผลิตไฟฟ้าของผู้ผลิตไฟฟ้าในภายหลัง เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐาน โดยที่ไม่มีกำหนดว่าใครจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ ซึ่งเป็นต้นทุนชนิดหนึ่ง หากปล่อยให้รัฐกำหนดค่าซ่อมแซมและค่าใช้จ่ายในการเพิ่มเติมอุปกรณ์อาจทำให้ประชาชนต้องรับภาระเกินควรได้ ในส่วนของการกำจัดแผงพลังงานแสงอาทิตย์ที่หมดอายุแล้วไม่มีกำหนดไว้ในกฎหมายไทย แต่ในต่างประเทศให้ความสำคัญมากเพื่อลดภาวะมลพิษ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีกำหนดให้ภาครัฐจัดตั้งสำนักทะเบียนการขึ้นทะเบียนผู้ก่อเกิดขยะ ได้แก่ ผู้ผลิต ผู้จำหน่ายทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการเรียกคืนหรือรวบรวมและการนำอุปกรณ์ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ที่หมดอายุจากครัวเรือนไปดำเนินการถอดแยก รีไซเคิล หรือส่งต่อไปยัง โรงงานที่สามารถทำหน้าที่ดังกล่าวเพื่อใช้กระบวนการที่ถูกวิธี ส่วนสหรัฐอเมริกา นำระบบการมัดจำและการคืนเงินมาใช้สร้างแรงจูงใจให้นำของเหลือหรือวัสดุบรรจุภัณฑ์มาคืนเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่

จากการศึกษาปัญหาความไม่เป็นธรรมในสัญญาซื้อขายกระแสไฟฟ้าภายใต้โครงการติดตั้งระบบพลังงานแสงอาทิตย์บนหลังคาบ้านครัวเรือนของประเทศไทยจึงต้องหาทางแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเหมาะสมเป็นธรรมต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น ขอเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการแก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรมในสัญญาซื้อขายกระแสไฟฟ้าภายใต้โครงการติดตั้งระบบพลังงานแสงอาทิตย์บนหลังคาบ้านครัวเรือนของประเทศไทย ดังต่อไปนี้

5.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับการผูกขาดซื้อไฟฟ้าจากผู้ประกอบการรายเดียว

1) คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติและคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ควรกำหนดให้เอกชนรายอื่นสามารถเข้าแข่งขันรับซื้อไฟฟ้าจากบ้านอยู่อาศัยได้และควรให้ผู้ผลิตอิสระขายไฟฟ้าตามสายส่งไฟฟ้าได้อย่างเสรีแก่บุคคลที่สามได้

2) คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติและคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ควรยกเลิกสัญญาซื้อขายไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาสำหรับภาคประชาชนประเภทบ้านอยู่อาศัย พ.ศ. 2562 เกี่ยวกับการตีความสัญญาและการระงับข้อพิพาทระหว่างคู่สัญญา

3) ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการกลางซึ่งไม่มีส่วนได้เสียกับคู่สัญญาซื้อขายกระแสไฟฟ้า ในรูปแบบเดียวกับคณะกรรมการข้อบังคับทางด้านพลังงานแห่งรัฐบาลกลางทำ

หน้าที่ควบคุมการรับซื้อพลังงานและการกำหนดราคาให้เป็นธรรม ของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา

5.2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจำกัดปริมาณไฟฟ้าที่ประชาชนสามารถขายได้

1) ควรมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ ระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ว่าด้วยการจัดหาไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา สำหรับภาคประชาชน พ.ศ. 2562 และประกาศเชิญชวนการรับซื้อไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาสำหรับภาคประชาชนประเภทบ้านอยู่อาศัย พ.ศ. โดยควรมีการอาศัยอำนาจของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เพื่อกำหนดอัตราการรับซื้อพลังงานที่ผลิตได้จากแผงพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาสำหรับภาคประชาชน (โซลาร์ รูฟท็อป) ก่อนพลังงานชนิดอื่น โดยระบบประมูลซื้อและเป็นการรับซื้อโดยไม่จำกัดจำนวน รวมทั้งควรมีการประกันกำไรขั้นต่ำด้วย โดยกำหนดให้ผู้ทีประมูลซื้อในราคาสูงเป็นผู้ชนะการประมูล

2) ควรแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ว่าด้วยการจัดหาไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาสำหรับภาคประชาชน พ.ศ. 2562 โดยนำระบบการรับซื้อไฟฟ้าจากภาคครัวเรือน โดยการเปิดโอกาสให้เอกชนเป็นผู้ประมูลซื้อไฟฟ้าจากภาคประชาชนเพื่อนำมาขายรัฐเหมือนอย่างในสหรัฐอเมริกาและสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยควรกำหนดให้ผู้ทีประมูลได้ในราคาสูงเป็นผู้ชนะ

5.2.3 ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการติดตั้งซ่อมแซมและกำจัดแผงวงจรระบบพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop)

1) ควรมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ ระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ว่าด้วยการจัดหาไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา สำหรับภาคประชาชน พ.ศ. 2562 กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติและคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ควรมีการสนับสนุนทางการเงินแก่ประชาชนที่ติดตั้งแผงพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาสำหรับภาคประชาชนประเภทบ้านอยู่อาศัย ทั้งในรูปแบบการให้เงินสนับสนุน การให้กู้ยืมเงินลงทุนดอกเบี้ยต่ำ รวมทั้งการให้เครดิตภาษีเงินได้เพื่อลดภาระของประชาชนที่จะเข้าร่วมโครงการนี้เหมือนอย่างสหรัฐอเมริกาและสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

2) ควรมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ ระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานว่าด้วยการจัดหาไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา สำหรับภาคประชาชน พ.ศ. 2562 กำหนดให้ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติและคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ควรมีการแก้ไขข้อสัญญาเพิ่มเติมใน แบบสัญญาซื้อขายไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาสำหรับภาคประชาชนประเภทบ้าน

อยู่อาศัย พ.ศ. 2564 เพื่อความมั่นคงของระบบไฟฟ้า ผู้รับซื้อไฟฟ้ามีสิทธิตรวจสอบหรือขอให้ผู้ผลิตไฟฟ้าตรวจสอบ แก๊ส ปรับปรุงอุปกรณ์การจ่ายไฟฟ้าที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้าของผู้รับซื้อไฟฟ้าเมื่อใดก็ได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ผู้รับซื้อไฟฟ้าสงวนสิทธิในการเพิ่มเติมอุปกรณ์ ทั้งในระบบจำหน่ายของผู้รับซื้อไฟฟ้าและในระบบผลิตไฟฟ้าของผู้ผลิตไฟฟ้าในภายหลัง เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานทางด้านเทคนิคและรูปแบบการจ่ายไฟฟ้าของผู้รับซื้อไฟฟ้า โดยให้ผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากและผู้รับซื้อเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นคนละครึ่ง

แบบสัญญาซื้อขายไฟฟ้า โครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคาสำหรับภาคประชาชนประเภทบ้านอยู่อาศัย พ.ศ. 2564 โดยควรกำหนดให้ภายหลังจากมีการซื้อขายไฟฟ้าแล้ว ผู้ผลิตไฟฟ้าต้องทำการตรวจสอบอุปกรณ์จ่ายไฟฟ้าระบบควบคุมและป้องกันรวมทั้งระบบสื่อสารให้อยู่ในสภาพใช้งานที่ดี ทั้งนี้ ผู้รับซื้อไฟฟ้าสงวนสิทธิที่จะส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมดำเนินการตรวจสอบในขั้นตอนการบำรุงรักษาอุปกรณ์ในส่วนของผู้ผลิตไฟฟ้า เพื่อให้เกิดความมั่นคงต่อระบบไฟฟ้าและความปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงานของผู้รับซื้อไฟฟ้า และหากเกิดกรณีจำเป็น ผู้รับซื้อไฟฟ้ามีสิทธิตรวจสอบหรือขอให้ผู้ผลิตไฟฟ้าตรวจสอบ แก๊ส ปรับปรุงอุปกรณ์การจ่ายไฟฟ้าของผู้ผลิตไฟฟ้าที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้าของผู้รับซื้อไฟฟ้าเมื่อใดก็ได้ “ผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมากและผู้รับซื้อเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นคนละครึ่ง

3) คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติและคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ควรมีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนในการกำจัดแผงโซลาร์เซลล์ที่ไม่ใช้แล้วโดยกำหนดให้ภาครัฐจัดตั้งสำนักทะเบียนการขึ้นทะเบียนผู้ก่อเกิดขยะ ได้แก่ ผู้ผลิต ผู้จำหน่ายทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการเรียกคืนหรือรวบรวมและการนำอุปกรณ์ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ที่หมดอายุจากครัวเรือนไปดำเนินการถอดแยก รีไซเคิล หรือส่งต่อไปยัง โรงงานที่สามารถทำหน้าที่ดังกล่าวเพื่อใช้กระบวนการที่ถูกต้อง เช่น นำแผงที่ผลิตจากแร่ควอตซ์ หรือส่วนประกอบอื่นที่ใช้การได้มาทำเป็นสินค้าใหม่ในรูปกระจกทึบ เพื่อใช้สำหรับงานก่อสร้างต่อไป ซึ่งเป็นตามนโยบายเศรษฐกิจหมุนเวียน นอกจากนี้ ยังควรกำหนดเงื่อนไขให้ผู้บริโภคจ่ายเงินมัดจำสำหรับสินค้าบางประเภท เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นำของเหลือหรือวัสดุบรรจุภัณฑ์มาคืนเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ตามแนวทางที่สหภาพยุโรปกำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (WEEE Directive) และกฎระเบียบว่าด้วยการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (RoHS Directive) ซึ่งหลายประเทศนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

การแก้ไขกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้น จะก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายในการซื้อขายไฟฟ้าที่ได้จากการผลิตภายใต้สัญญาซื้อขายกระแสไฟฟ้าจากครัวเรือนผ่านระบบ

พลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคาบ้าน (Solar Rooftop) เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐ ในการส่งเสริมให้ประชาชนใช้พลังงานหมุนเวียนซึ่งเป็นพลังงานสะอาด โดยไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ ประชาชนและยังก่อให้เกิดความมั่นคงทางพลังงานไฟฟ้าแก่ประเทศอีกด้วย